

การปฏิรูประบบธนาคารของ สปป.ลาว

ระบบธนาคารของ สปป.ลาว ยังมีขนาดค่อนข้างเล็ก โดยปัจจุบัน (ข้อมูล ณ เดือนมิถุนายน 2550) สปป.ลาว มีธนาคารจำนวนทั้งสิ้นเพียง 15 แห่ง แบ่งเป็นธนาคารของรัฐ 3 แห่ง ธนาคารนโยบาย (Nayoby Bank) 1 แห่ง ธนาคารเอกชนท้องถิ่น 1 แห่ง ธนาคารร่วมทุนภาคเอกชน 3 แห่ง สาขาธนาคารต่างชาติ 6 แห่ง (เป็นสาขาธนาคารของไทย 5 แห่ง) และสำนักงานตัวแทนของธนาคารต่างชาติ 1 แห่ง รวมทั้งมีจำนวนสาขาที่ให้บริการน้อยมากเพียง 0.8 แห่งต่อจำนวนประชากร 100,000 คน ซึ่งนับเป็นประเทศที่มีจำนวนสาขาธนาคารน้อยที่สุดแห่งหนึ่งของโลก อย่างไรก็ตาม ในช่วงที่ผ่านมา รัฐบาล สปป.ลาว พยายามปฏิรูประบบธนาคารให้เป็นสากลมากขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับเงื่อนไขในการเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (World Trade Organization : WTO) ซึ่งคาดว่า สปป.ลาว จะเข้าเป็นสมาชิก WTO ได้ภายในปี 2553

☛ กฎหมายธนาคารพาณิชย์ฉบับใหม่

เมื่อเดือนธันวาคม 2549 สภาแห่งชาติลาวได้ผ่านกฎหมายธนาคารพาณิชย์ (Law on Commercial Banks) ฉบับปี 2550 ซึ่งมีเนื้อหารวม 7 หมวด 86 มาตรา โดยกฎหมายฉบับดังกล่าวได้ปรับปรุงกฎระเบียบเกี่ยวกับธนาคารพาณิชย์หลายด้าน ซึ่งช่วยให้การดำเนินกิจการธนาคารใน สปป.ลาว สอดคล้องกับมาตรฐานสากลมากขึ้น อาทิ

- ผ่อนคลายกฎระเบียบการถือครองหุ้นของบริษัทต่างชาติ จากเดิมที่กำหนดให้บริษัทต่างชาติถือหุ้นได้ในสัดส่วนไม่เกิน 49% ของจำนวนหุ้นทั้งหมด เป็นสามารถถือครองได้มากกว่า 49%

- ปรับเพิ่มเงินทุนจดทะเบียนขั้นต่ำ (Registered Capital) ในการจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ใน สปป.ลาว จากเดิมที่กำหนดไว้ไม่ต่ำกว่า 50 พันล้านกีบ (ราว 5 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) เป็นไม่ต่ำกว่า 100 พันล้านกีบ (ราว 10 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) ขณะที่กำหนดให้สาขาของธนาคารต่างชาติมีเงินลงทุนขั้นต่ำ (Investment Capital) ไม่น้อยกว่า 50 พันล้านกีบ เท่าเดิม

- จัดทำข้อกำหนดเกี่ยวกับการให้บริการ Electronic Banking เป็นครั้งแรก โดยกำหนดให้ธนาคารที่จะให้บริการดังกล่าวต้องจัดหาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์และระบบอินเทอร์เน็ตที่เหมาะสมรองรับ โดยต้องมีระบบรักษาความปลอดภัยและความลับของลูกค้าอย่างเพียงพอ รวมทั้งต้องมีระบบที่สามารถตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลในการทำธุรกรรมต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

☛ การเปลี่ยนแปลงในระบบธนาคารของ สปป.ลาว ปี 2550

ภายหลังการประกาศใช้กฎหมายธนาคารพาณิชย์ ฉบับปี 2550 ได้มีความเคลื่อนไหวและเปลี่ยนแปลงโครงสร้างในระบบธนาคารของ สปป.ลาว ที่สำคัญ ดังนี้

- **มกราคม 2550** : ธนาคารกลาง สปป.ลาว ได้ปรับโครงสร้างธนาคารส่งเสริมกิจกรรม (The Agriculture Promotion Bank) ซึ่งเดิมเป็นธนาคารของรัฐที่ทำธุรกรรมเฉพาะภาคเกษตรกรรม โดยแตกออกเป็น 2 ธนาคาร คือ ส่วนของธนาคารพาณิชย์ โดยใช้ชื่อเดิมคือ ธนาคารส่งเสริมกิจกรรม ซึ่งทำหน้าที่ระดมทุนและรับฝากเงินเหมือนธนาคารพาณิชย์ทั่วไป และส่วนของธนาคารนโยบาย (Nayoby Bank) ซึ่งทำหน้าที่ปล่อยกู้อัตราดอกเบี้ยต่ำให้แก่ชาวลาวในพื้นที่ชนบทใน 47 อำเภอทั่วประเทศ ตามนโยบายของรัฐบาล

- **มีนาคม 2550** : กลุ่มธนาคารออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ (Australia and New Zealand Banking Group Limited : ANZ) ได้เข้าซื้อหุ้นราว 60% ของจำนวนหุ้นทั้งหมดของธนาคารเวียงจันทน์พาณิชย์ (Vientiane Commercial Bank : VCB) มูลค่า 9.3 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งนับเป็นธนาคารต่างชาติรายแรกที่ซื้อหุ้นในธนาคารของ สปป.ลาว เกิน 49% : รัฐบาล สปป.ลาว ได้อนุญาตให้จัดตั้งธนาคารพงสะหวัน (Phongsavanh Bank) ในนครหลวงเวียงจันทน์ (เมืองหลวงของ สปป.ลาว) ด้วยทุนจดทะเบียน 10 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งถือเป็นธนาคารพาณิชย์แห่งแรกของ สปป.ลาว ที่ถือหุ้นโดยภาคเอกชนของ สปป.ลาว ทั้งหมด 100% ทั้งนี้ ธนาคารดังกล่าวจะเน้นการปล่อยสินเชื่อธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก สินเชื่อครัวเรือน และสินเชื่อส่วนบุคคล

- **พฤษภาคม 2550** : บรรษัทการเงินระหว่างประเทศ (The International Finance Corporation : IFC) ซึ่งเป็นสถาบันการเงินอิสระภายใต้ The World Bank Group ได้ซื้อหุ้นอีก 10% ของธนาคารเวียงจันทน์พาณิชย์ หรือ VCB มูลค่า 2.1 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดย IFC จะช่วยพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินของ VCB ให้มีความทันสมัยและเป็นธนาคารชั้นนำของ สปป.ลาว

❖ เกร็ดความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับระบบธนาคารใน สปป.ลาว

- ณ ตุลาคม 2549 ระบบธนาคารของ สปป.ลาว มีขนาดสินทรัพย์เพียง 8,468 พันล้านกีบ (ราว 846.8 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) ราว 60% ของสินทรัพย์ทั้งหมด เป็นของธนาคารของรัฐ ส่วนที่เหลือเป็นสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์เอกชน

- การเข้าถึงธนาคารใน สปป.ลาว ยังทำได้ค่อนข้างจำกัด โดยมีประชากรเพียง 5% ของจำนวนประชากรทั้งหมด ที่มีบัญชีธนาคารเป็นของตนเอง ซึ่งราว 30% ของบัญชีที่เปิดเป็นลูกค้าธนาคารส่งเสริมกสิกรรมเดิม (เป็นข้อมูลเมื่อปี 2549 ก่อนมีการปรับโครงสร้างธนาคารส่งเสริมกสิกรรม) ขณะที่ประชากรส่วนใหญ่ยังนิยมเก็บออมโดยการถือเงินสด ซื่อยานพาหนะ หรือทรัพย์สินมีค่า นอกจากนี้ การเข้าถึงแหล่งเงินทุนยังค่อนข้างยากด้วย เนื่องจากธุรกิจส่วนใหญ่ไม่สามารถหาหลักทรัพย์ค้ำประกันหรือเอกสารทางการเงินที่ธนาคารเชื่อถือมาประกอบการขอสินเชื่อได้ ทั้งนี้ จากผลสำรวจของ GTZ Baseline Survey ในปี 2549 พบว่า ธุรกิจขนาดใหญ่ใน สปป.ลาว สามารถเข้าถึงแหล่งเงินกู้ได้ง่ายกว่าธุรกิจขนาดเล็ก และมีเพียง 7.5% ของธุรกิจทั้งหมดที่ได้รับเงินกู้จากธนาคาร

- ธุรกิจที่ได้รับสินเชื่อจากธนาคารมากที่สุด ได้แก่ การค้าและบริการ (34% ของปริมาณเงินที่ปล่อยกู้ทั้งหมด) รองลงมา ได้แก่ อุตสาหกรรม/หัตถกรรม (32%) และธุรกิจด้านเกษตรกรรม (9%) ทั้งนี้ ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา การให้สินเชื่อแก่ธุรกิจด้านเกษตรกรรมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ส่วนเศรษฐกิจต่างประเทศ ฝ่ายวิชาการ

พฤศจิกายน 2550